

Előterjesztés

Nagycenkért Alapítvány kérelme

9.napirendi pont

Tisztelt Képviselő-testület!

2026.09.07-én a Nagycenkért Alapítvány a melléklet szerinti kérelemmel fordult az Önkormányzathoz (**1. számú melléklet- hozzá tartozó szakmai, pénzügyi mellékletekkel**) .

Kérte, hogy az önkormányzat a gróf Széchenyi Béla szobrához 500.000 Ft , vissza nem térítendő támogatást szíveskedjen adni.

A szobor megvalósítása, a Széchenyi-kastély parkjában való elhelyezése idei évben kell, hogy megvalósuljon, mivel a vállalat a Magyar Tudomány Évéhez kapcsolódik, és így a szoboravatás tervezett időpontja is 2026. november 3., a Magyar Tudomány napja.

Az Alapítvány kizárólag közösségi cél érdekében vállal fel könyvmegjelentetést, szoborállítást, minden tevékenysége az utókor számára készül, hogy méltó módon emlékezzünk meg gróf Széchenyi Istvánról és családjáról.

Széchenyi Ödön szobra már a Vámház téren 2020. évben felállításra került, szintén a Nagycenkért Alapítvány segítségével, valamint gróf Széchenyi Béla szobrának elkészítésében is jelentős részt vállalt saját maga, és magánszemélyi támogatásokkal.

Az állami területre elhelyezendő szobor leírásában olvashatjuk, hogy a későbbiekben egy tanösvény is kialakításra fog kerülni, mely Széchenyi Béla utazásait fogja visszatükrözni.

Javaslom a képviselő-testületnek, hogy a támogatást adjuk meg, hiszen közösségi , kulturális érdek a szobor elkészítése, a jelen-és utókornak való bemutatása.

..../2026.(....) önkormányzati határozat

Nagycenkért Alapítvány kérelme

Nagycenk Nagyközség Önkormányzatának Képviselő-testülete a Nagycenkért Alapítvány kérelmére 500.000 Ft összegben vissza nem térítendő támogatást nyújt gróf Széchenyi Béla mellszobrának elkészíttetéséhez.

A támogatás felhasználásáról megállapodást kell kötni az Alapítvánnyal, akinek 2027. január 31-éig szükséges a felhasználásról elszámolnia.

Az Alapítványt a döntésről értesíteni kell.

Felelős: Csorba János polgármester

Határidő: 15 nap

Nagycenk, 2025. 09.07.

Tisztelt Polgármester Úr, Tisztelt Képviselőtestület!

Alulírott Matiassec János a Nagycenkért Alapítvány kuratóriumi elnöke azzal a kéréssel fordulok Önökhöz, hogy az alapítvány részére 500 000 Ft. vissza nem térítendő támogatást kérjek a gróf Széchenyi Béla szobrának megvalósításához.

Az emlékszobor terve már a testvére Ödön szobrának átadásakor felmerült, és dr Csorba László professzor úr is lelkesen támogatta másokkal együtt.

A konkrét megvalósítás bejelentése 2025 -ben a Magyar Tudomány Éve alkalmából szervezett programsorozat nyitórendezvényén történt meg, amikor már elkezdtek a támogatókat megszólítani, mert sajnálatosan abban az évben, és az idén sem volt lehetőség szoborállításra pályázni, tehát csak adományokból, és önerőből valósítható meg. Az eddigi összeg magánszemélyek adományaiból, valamint az alapítvány által szervezett programok bevételeiből állt össze. A posztamensre pályáztunk és nyertünk 850 000 Ft-ot, de ez nem került kifizetésre, mert jelenleg a pályázatok zároltak, és vizsgálat alatt vannak. Az idő viszont sürget bennünket, mert a vállalás arról szól, hogy a Magyar Tudomány Éve 2025/26 alatt megvalósítjuk, és ez idén ősszel véget ér. Az szoboravatás tervezett időpontja november 3. a Magyar Tudomány Napja lenne.

A kérésem alátámasztására, indoklására a továbbiakban részletezem a pénzügyi helyzetünket:

Amit eddig fizettünk: 2 413 000 Ft. szobor készítés első fázis

Amit fizetnünk kell:

szobor készítés második végső fázis 1 651 000 Ft.

posztamens készítés, de ez valószínűleg emelkedik 850 000 Ft.

Az avatási ünnepség költsége, melynél az még összeg nem ismert

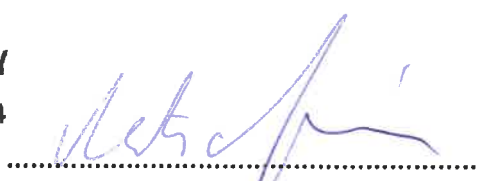
Az erre a célra rendelkezésre álló önerő jelenleg 350 000 Ft.

Csatoltan mellékelem a dokumentumokat is.

Kérem szépen tehát T. Polgármester Urat, és a T. Képviselőtestületet, hogy a fentiek figyelembevételével kérésemet támogatni szíveskedjenek. Előre is nagyon szépen köszönöm!

Nagycenk 2026.09.06.

NAGYČENKÉRT ALAPÍTVÁNY
9485 Nagycenk, Gyár u. 2.
Cégjegyz.sz.: Pk.A.KH.50.397/1992/14
Adószám: 18525209-1-08
Banksz.: 59500337-10001301

Matiassec János
Kuratóriumi elnök
Nagycenkért Alapítvány

Vállalkozói Szerződés

amely létrejött egyrészről a

Nagycenkért Alapítvány

Székhelye: H-9485 Nagycenk Gyár utca 2.

Cégjegyzék szám: Pk.A.KH.50397/1992/14

Adószám:18525209-1-08

Bankszámlaszám: 59400309-10001301

Képviselőtében: Matiasac János a kuratórium elnöke

a továbbiakban mint **Megrendelő**

másrészről

Lantos Györgyi Sára (06 30 391 9008; info@lantos-mate.com)

Székhelye:H-6640 Csongrád, Zártkert Tanya 8569. Hrsz.

Adószám:75694858-2-26

Nyilvántartási száma: 50121678

Bankszámlaszám: 50469329-10008267-0000000

a továbbiakban mint **Vállalkozó**

felek között az alulírott napon és helyen alábbiakban meghatározottak szerint:

I. A szerződés tárgya

A Nagycenkért Alapítvány megrendeli a következőket:

Gróf Széchenyi Béla bronz szobor (Máté Hunor szobrászművész alkotása) -
tiszteletdíj és kivitelezés(bronz)

II. Vállalkozói díj és fizetési határidők:

1. A felek megállapodnak abban, hogy a vállalkozói díj összesen: 3 200 000 Ft+ÁFA (bruttó 4 064 000 Ft)
2. Felek kijelentik, hogy a vállalkozási díj magában foglalja a szobor megtervezését, és megmintázását agyagból, ára: 1 900 000 Ft+ÁFA., és a technikai kivitelezést (amely tartalmazza a formakészítést az agyagmintáról, a bronzöntést, hegesztést, cizellálást, patinázást és a helyszíni szerelést), ára: 1 300 000 Ft+ÁFA
3. Számlázási ütemezés: a **Vállalkozó** egy előlegszámla és egy végszámla kiállítására jogosult.
4. Fizetési feltételek: **előleg** kifizetése 1 900 000 Ft+ÁFA (Bruttó 2 413 000 Ft). **A végösszeg** kifizetése 1 300 000 Ft+ÁFA (Bruttó 1 651 000 Ft) a számla kiállítását követően, banki átutalással 15 napon belül.
 - a. a Vállalkozó számlavezető bankja: MBH Bank Nyrt.
 - b. a Vállalkozó bankszámlaszáma: 50469329-10008267-00000000
5. A szerződés tárgyában foglaltak legvégső teljesítési határideje: 2026.11.01.
Előteltetés lehetséges.
6. A Vállalkozó a megbízást saját eszközeinek igénybevételeével látja el.
7. A Vállalkozó saját felelősségi körébe tartozik a munkavégzés biztonságos megteremtése.
8. A Vállalkozó felelősséggel tartozik a feladat ellátásáért és az azzal kapcsolatos üzleti kockázatokat viseli.
9. A szerződésben nem szabályozott kérdésekben a Ptk. megfelelő szabályai mérvadóak.

Melléklet: árajánlat

Nagycenk, 2026.03.02.

Nagycenkért Alapítvány
Györgyi Sára

Lantos

Vállalkozó
Megrendelő

Képviseli:
Matiassec János
kuratórium elnöke

K Á R O L Y I
K Ő I P A R

11-

KÁROLYI GYULA

Kőfaragómester / Steinmetzmeister

Gránit – Márvány – Síremlékek – Lépcsők – Kandallók – Tervezés – Tanácsadás

Granit – Marmor – Grabstätten – Stufen – Kamin – Planung – Beratung

9400 SOPRON, Győri u. 50/E.

Tel: +3699 510 819

e-mail: karolyistone@gmail.com

2026. 9. 6.

Szobortartó oszlop kivitelezése és telepítése

Kelt: 2026. február 11.

Érvényesség: 60 nap

1. A munka tárgya

Szobortartó oszlop gyártása, helyszíni alapozása és telepítése a megadott műszaki tartalom szerint.

2. Műszaki tartalom

Méretek

- $150 \times 50 \times 50$ cm

Anyag

- 3 cm Bianco Tarn gránitból
- Mellékelt mintának megfelelő szürke árnyalat

Felületképzés

- Oldalfalak: fényesre csiszolt
- Felső fedlap („sapka”): fényesre polírozott

Fedlap („sapka”)

- Vastagság: 5 cm
- Külön elemként kialakítva
- Élek: enyhén letörve (3–5 mm)

Alapozás

- Vasalt beton alap
- Fagyálló kivitel
- Hosszú távú, biztonságos teherbírás

Felirat**Szöveg:**

Széchenyi Béla évszámok

Kivitel:

- Vésve festéssel barnás bordós festékkel

3. Árösszesítő

<i>Megnevezés</i>	<i>Összeg (Ft)</i>
Nettó ár	669.290
ÁFA (27%)	180710
Bruttó ár	<u>850 000</u>

4. Fizetési feltételek

- 50% előleg megrendeléskor
- 50% a teljesítéskor

5. Teljesítési határidő

Megrendeléstől számított 4–6 hét.

6. Garancia

- Anyag- és kivitelezési garancia: 24 hónap
- Fagyálló kivitel biztosított

7. Egyéb feltételek

Az ár tartalmazza:

- gyártás
- helyszíni telepítés
- alapozási munkák
- rögzítés

Az ár nem tartalmazza:

- különleges felirat kialakítást (egyedi grafika esetén)

Eladó: LANTOS GYÖRGYIKE SÁRA
Magyarország 6640 CSONGRÁD, ZÁRTKERT TANYA 8569HRSZ

Magyar adószám: 75694858-2-26

Nyilvántartási szám: 50121678

Bankszámlaszám:
50469329-10008267-00000000

IBAN: HU42 5046 9329 1000 9000 0000 0000 Swift kód: MKKBHUHB

Egyéni vállalkozó

Vevő: NAGYCENKÉRT ALAPITVÁNY
Magyarország 9485 NAGYCENK, GYÁR UTCA 2.

Magyar adószám: 18525209-1-08

Közösségi adószám:
HU75694858

Fizetési mód: Átutalás Teljesítés: 2026.03.13. Keltezés: 2026.03.13. Fizetési határidő: 2026.03.28.

Pénznem: HUF

Tétel neve	Mennyiség	Mennyiségi egység	Nettó egységár / Egységár / Adóalap	Áfakulcs	Áfa összege	Tételsor nettó érték	Ellenérték / Ellenérték áfával együtt
Gróf Széchenyi Béla bronz szobor tervezése és agyagból mintázása	1,00	Darab	1 900 000,00	27%	513 000,00	1 900 000,00	2 413 000,00
Részszámla							

Számla összesítő:

Számla nettó értéke	1 900 000,00 HUF
Áfa százaléka és értéke 27%	513 000,00 HUF
Áthárított áfa összege	513 000,00 HUF
Számla bruttó végösszege	2 413 000,00 HUF

Fizetendő összeg:
2 413 000,00 HUF

NAGYCENK, SZÉCHENYI-KASTÉLY PARKJA

9485 Nagycenk, Kiscenki út 3.
hrsz. 658/1
műemléki törzsszám: 3848, azonosító: 16431

SZOBOR ELHELYEZÉSE

ALÁÍRÓLAP

NAGYCENK, SZÉCHENYI-KASTÉLY PARKJA SZOBOR ELHELYEZÉSE

Építtető:

Nagycenkért Alapítvány

9485 Nagycenk, Gyár utca 2.

Matiassec János

elnök

.....

Vagyonkezelő:

Eszterháza Kulturális, Kutató- és Fesztiválközpont

Közhasznú Nonprofit Kft.

Esterházy-kastély

9431 Fertőd–Eszterháza, Joseph Haydn út 2.

Sütő Csilla

ügyvezető

.....

Szepesi-Tóth András

divízió vezető

Széchenyi-kastély és örökség, Nagycenk

.....

Tervező:

Építési és Közlekedési Minisztérium

Műemlékvédelemért és Kulturális Örökség Védelméért

Felelős Helyettes Államtitkárság

Műemlékfejlesztési Főosztály

1055 Budapest, Bihari János utca 5.

Deák Krisztina

műemlékvédelemért és kulturális örökség

védelméért felelős helyettes államtitkár

.....

Szabadics Anita

főosztályvezető

Műemlékfejlesztési Főosztály

.....

Wittinger Zoltán

osztályvezető

Műemléki Tervezési Osztály

.....

Németh Zita

tájépítész vezető tervező

műemléki szakértő történeti kertek szakterületen

K/1 01-5227, 21-0156

.....

Bechtold Ágnes

művészettörténész, tájépítész

műemléki szakértő történeti kertek szakterületen

21-0508

.....

TARTALOMJEGYZÉK

NAGYCENK, SZÉCHENYI-KASTÉLY PARKJA SZOBOR ELHELYEZÉSE

ALÁÍRÓLAP

TARTALOMJEGYZÉK

TERVEZŐI NYILATKOZAT

MŰLEÍRÁS

Mellékletek

- 1 Archív térképek, fényképek
- 2 A jelenlegi állapot fotói
- 3 Fakataszter
- 4 Kitűzési pontok koordináta jegyzéke

TERVEK

- K1 Jelenlegi állapot helyszínrajza
- K2 Szobor tágabb környezete
- K3 Szobor elhelyezése

TERVEZŐI NYILATKOZAT

NAGYCENK, SZÉCHENYI-KASTÉLY PARKJA SZOBOR ELHELYEZÉSE

FELELŐS TERVEZŐ NEVE: Németh Zita
CÍME: 1035 Budapest Szél u. 17.

JOGOSULTSÁGA: tájépítész tervező
Kamarai száma: K/1 01-5227

Tervező cég: Építési és Közlekedési Minisztérium
Műemlékvédelemért és Kulturális Örökség Védelméért Felelős Helyettes Államtitkárság
Műemlékfejlesztési Főosztály

Székhely: 1055 Budapest, Bihari János utca 5.

ÉPÍTETŐ NEVE, MEGNEVEZÉSE, CÍME: Nagycenkért Alapítvány
9485 Nagycenk Gyár utca 2.

TERVEZETT TEVÉKENYSÉG, ILLETŐLEG DOKUMENTÁCIÓ (RÉSZ) MEGNEVEZÉSE:
Nagycenk, Széchenyi-kastély parkja, Szobor elhelyezése

A TERVEZETT ÉPÍTÉSI TEVÉKENYSÉG:

- HELYE, AZ INGATLAN CÍME, HELYRAJZI SZÁMA: 9485 Nagycenk, Kiscenki út 3. hrsz. 658/1
- A KÖRNYEZET MEGHATÁROZÓ JELLEMZŐI, VÉDETTSÉGI MINŐSÍTÉSE: A kastélypark műemlék.
műemléki törzsszám: 3848, azonosító: 16431

MEGNEVEZÉSE, RÖVID LEÍRÁSA (TARTALMA), JELLEMZŐI:

A Nagycenkért Alapítvány a nagycenki kastélyegyüttes vagyongazdálkodójával, az Eszterháza Kulturális, Kutató- és Fesztiválközpont Közhasznú Nonprofit Kft.-vel együttműködésben a nagycenki kastélyparkban szobrot kíván állítani Széchenyi Bélának. Jelen tervdokumentáció tárgya a szobor elhelyezése.

Alulírott tervező kijelentem, hogy a fenti tárgyú tervdokumentáció készítése során az 68/2018. (IV. 9.) Korm. rendelet és az érvényben lévő szabványok, műszaki előírások, valamint az egyéb vonatkozó hatósági előírások betartásával jártam el.

A jogszabályokban meghatározottaktól eltérés engedélyezése nem vált szükségessé.

A tárgyi műszaki tervdokumentáció elkészítéséhez szükséges tervezői és szakértői jogosultsággal rendelkezem.

Budapest, 2025. szeptember

Németh Zita
tájépítész tervező, műemléki szakértő történeti kertek
szakterületen
K/1 01-5227, 21-0156

M Ű L E Í R Á S

N A G Y C E N K , S Z É C H E N Y I - K A S T É L Y P A R K J A S Z O B O R E L H E L Y E Z É S E

Előzmények, a terv készítésének célja

A Nagycenkért Alapítvány a nagycenki Széchenyi-kastély parkjában szobrot kíván állítani Széchenyi Bélának, amely célkitűzéssel a kastélyegyüttes vagyonkezelője, az Eszterháza Kulturális, Kutató- és Fesztiválközpont Közhasznú Nonprofit Kft. is egyetért. Eszterháza Nonprofit Kft. – tekintettel arra, hogy Főosztályunk jogelődje készítette a Nemzeti Kastélyprogram keretében a kastélypark kerttörténeti tudományos dokumentációját és helyreállításának kiviteli tervét – felkérte szervezeti egységünket a szükséges tervdokumentáció elkészítésére. A felállítani kívánt bronz mellszobrot Máté István Hunor képzőművész készíti.

A Nemzeti Kastélyprogram során tervezett helyreállítás turisztikai koncepciójának része volt a kiállítási tartalmak kastélyparkra történő kiterjesztése, köztük egy a Széchenyi család utazásait bemutató szabadtéri tanösvény létrehozása a park északkeleti határán, amely azonban végül nem készült el. A szoborelhelyezés kapcsán újra felmerült a megvalósítás lehetősége a vagyonkezelő és a szoborelhelyezést is kezdeményező alapítvány összefogásával. A szobor helyét a tervezett tanösvény közelében jelöltük ki, így a két Széchenyi Bélának emléket állító elem egymást erősítve jelenne meg. A projekt ütemezetten valósulna meg, első ütemben megtörténne a szobor elhelyezése, míg a tanösvény a korábbinál egyszerűbb formában második ütemben, később valósulna meg. Jelen tervdokumentáció csak az első ütemre, a szobor elhelyezésére vonatkozik.

A kert történetének rövid összefoglalása

A kastélykertet a 18. század közepén kezdte kialakítani Széchenyi Antal. Több tervet készített, amelyből három nagyjából azonos időben születhetett, Antal gróf Kiscenkre költözését (1741) követően. Nem tudjuk, hogy ezen tervek valamelyike ténylegesen megvalósult-e, de legvalószínűbb, hogy az Andreas Kneidinger kamarai mérnök, a 18. század harmadik negyedének egyik legfoglalkoztatottabb magyarországi kerttervezője által készített változatot (1. kép) kiviteleztek, mert annak szerkezete azonosítható egy későbbi, a kert átalakítására az 1780-as években készült tervlapon.

1789-ben Hegedűs János által készített helyszínrajz szerint (2. kép) az U alaprajzú kastély udvarát délről kerítés zárta le, két oldalán egy-egy kisebb épülettel. A kastély középtengelyében a főépületre és a kerítésre merőlegesen futó fal kerítette le az Ikva partján álló, Széchenyi Antal idején épített Lusthaust (mulatóház). A 2018-ban végzett kertrégészeti kutatás során sikerült lokalizálni az egykori Lusthaus erősen elpusztult falalapozásának maradványát, illetve az épület elbontásához kapcsolódó planírozási réteget, járósínteket és habarcsos építési szintet. Szintén a kertrégészet során került elő egy kerek díszmedence alapja a hozzá csatlakozó vízvezetékkel, amelyet egyik ismert forrás sem ábrázolja vagy említi és amelyről eddig nem volt tudomásunk. A medence valamikor 18. század vége előtt épülhetett. A kastélyhoz narancsház és állatkert is tartozott.

Az együttes meghatározó eleme a hársfasor, amelyet valószínűleg Barkóczy Zsuzsanna, Széchenyi Antal felesége telepített az 1750-es évek közepén. A hársfasor végét liget zárta remeteséggel – amely remetelakból, kápolnából és egy melléképületből állt –, ahonnan egykor a Fertő látványa tárult fel.

Széchenyi Ferenc (1754–1820) 1783-ban költözött ide, a barokk kertet tájképvé alakította, minden valószínűség szerint az 1780–90-es években. Ekkor a mulatóházat valószínűleg átépítették, két átalakítási terv is ismert. A források szerint a mulatóház mellett felvonóhid vezetett át az Ikván. A déli kertrészben dombokat alakítottak ki, ezeket a kertbe bevezetett Ikva vize körülölelte, két gyaloghíd vezetett át rajta. A dombok egyikében grottát alakítottak ki, ahol terméskő vízesésen zúdult le a víz, egy másikon az ún. molot. A déli kertrész nyugati részén gyümölcsös volt. Széchenyi Ferencnek is volt üvegháza, feltételezhetően a kastély nyugati udvarát délről lezáró szárnyban.

A birtokot öröklő Széchenyi István a parkban is végzett kisebb átalakításokat: a kert keleti és nyugati oldalán elbontatta a korábbi kerítést és kiszélesítette a kertet, úgy tűnik, betemetette az apja által kialakított tavakat, az 1810–30-as években lecsapolási munkák folytak, a kastély körül platánokat ültetett.

Széchenyi Béla az 1860–70-es években a kertet gyűjteményes kertté alakíttatta, sok fenyőfélét telepített.

Az északi kertben és a kastélyudvarban szőnyegágyakat ültettek. Az udvarban elterülő szőnyegágy közepén álló bronz vázát Széchenyi Béla talán egyik távol-keleti útjáról hozta. A park északkeleti részén vasvázás rózsalugast helyeztek el. Az északi kertrészben egy játszóteret (Spielplatz) és két tenispályát is kialakítottak.

A kastély 1945-ig maradt a Széchenyi család tulajdonában. A második világháború és azt követő sérülések után 1974-ben kezdték meg a kert rekonstrukcióját, a helyreállítási tervet Örsi Károly készítette, aki a kastély északi homlokzata előtt a Kneidinger-féle terv rekonstrukcióját valósította meg, a többi részen kiegészítette a 19. században kialakult angolkertet.

A kastélypark legutóbbi helyreállítása

Az 1970-es években megvalósított rekonstrukció óta eltelt évtizedek során ismét aktuálissá vált a kert helyreállítása. A Nemzeti Kastélyprogram keretében ugyan a teljes programnak csak a töredéke valósult meg, de fontosnak tartjuk kiemelni, hogy a kert egészére elkészült a kertetörténeti kutatáson alapuló helyreállítási kiviteli tervdokumentáció, melynek főbb elemei az alábbiak voltak:

- A szükséges faápolási és fakivágási munkák elvégzése. Elkészült.
- Az együttes határoló kerítések helyreállítása, ehhez kapcsolódóan a kapusházak környezetének rendezése és az alkalmazottak parkolójának kialakítása. Elkészült.
- A kertben összességében a Grohlig-felmérésen látható útvonalvezetést terveztük visszaállítani, a terepen tapasztalható jelenségek (utak kirajzolódó bakháta, domborzat, értékes fák elhelyezkedése) szerint korrigálva. A sétányrendszernek csak az északkeleti kertrészben lévő szakaszai készültek el.
- Az 1974-ben Örsi Károly terve szerint létrehozott parter-rekonstrukció mint a magyar műemlékvédelem számottevő és mint ilyen, történeti értékkel bíró alkotását kisebb korrekciókkal megőrzésre javasoltuk. A parter helyreállítása elkészült.
- A park délkeleti, északnyugati és nyugati részén a terep valószínűleg Széchenyi Ferenc idején kialakított dombokkal megmozgatott. A kastélytól nyugatra egykor egy kis dombon „játszótér” helyezkedett el, ahonnan szép kilátás nyílt a környező tájra. Ez a magaslat ma is megtalálható. A délkeleti sarokban elhelyezkedő dombok egyike a grotta maradványa. A délkeleti kertrészben az 1805-ös térképen látható útnyomvonal visszaállítását – amely felfűzi a dombocskákat – terveztük a Grohlig-féle útvonalakat részben kiváltva. A helyreállítás a kert ezen területére nem terjedt ki.
- A geofizikai kutatás során kirajzolódott a Széchenyi Ferenc által létrehozott kis kanyargós tó medre. A helyreállítási koncepció szerint a tó vízfelületét kék színű virágkiültetéssel lehetne megidézni. A kastély közvetlen környezetében a 19. század végi – 20. század eleji képnek megfelelően tartanánk meg, illetve állítanánk vissza a növényágyakat. Így a déli homlokzat előtti mezők a Grohlig-felmérésen látható formájukat kapnák vissza. A helyreállítás a kert ezen területére nem terjedt ki.
- A mulatóháznak egy landart alkotásként megfogalmazott pihenőhely állítana emléket. A mulatóházat két, első ránézésre teljesen esetleges, valójában egyetlen – a kastély déli bejárata elé eső – fókuszpontra szerkesztett, ide-oda hajlított és csavarodó, helyenként elágazó, szoborszerű fémszerkezet, valamint két szimbolikus kapu idézné vissza. Ez a szerkezet a park szinte bármely pontja felől szemlélve más és más formát alkotna, ugyanakkor fókuszpontjából, a kastély díszudvar felőli bejáratától nézve a valamikori Lusthaus pontos kontúrjaként állna össze. Egyedi tervezésű ülőalkalmatosság biztosíthatná a hely pihenőként való használhatóságát. A Lusthaus bemutatás nem valósult meg.
- A park északkeleti részén tematikus játszótér készült. A játszótér a Széchenyi Istvánhoz kapcsolódó technikai újítások, ipartörténeti emlékek közül idéz fel néhányat (folyószabályozások, gőzhajózás, Lánchíd, hengermalom, selyemhernyó-tenyésztés).
- A park északkeleti részén az elmúlt néhány évtizedben ültetett sűrű növényállományban egy Széchenyi Béla keleti utazásait feldolgozó szabadtéri kiállítás, tanösvényt lehetne kialakítani („Tiszafa rengeteg”). Ez a meglévő növényzet ritkításával, sétányok kialakításával valósulhatna meg, az ösvény mentén információs táblák kihelyezésével.

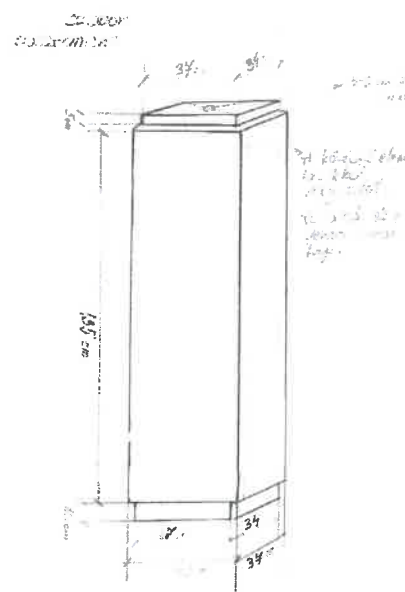
Meglévő növényzet tervezett beavatkozásai

Az útvonal kialakítását és a szobor elhelyezését megelőzően a növényzetet érintő kisebb beavatkozások, a 691 és 692 sorszámú fenyők száraz ágainak eltávolítása szükséges.

A szobor rövid leírása

A felállítani kívánt bronz mellszobrot Máté István Hunor képzőművész, a településen, a Gyár utca és a Soproni utca kereszteződésében lévő téren álló Széchenyi Ödön szobor alkotója készíti.

A szobor mérete 5/4-es köztéri méret, magassága 65-70 cm, anyaga bronz, elkészítésének technikája bronz öntvény viaszvesztéses eljárással. A posztamens anyaga gránit, mérete 155 cm x 40 cm x 37 cm, az alsó és a felső elem tömör kőből, a középső rész lapokból összeragasztva.

A szobor vázlat (Máté István Hunor tervei)

A szobor elhelyezése (K3 terv)

A szobor helyét a korábban tervezett, Széchenyi család utazásait bemutató szabadtéri tanösvényhez kapcsolódva jelöltük ki, így a két Széchenyi Bélának emléket állító elem egymást erősítve jelenne meg. A szobor talapzata alatt 50x50x80 cm-es beton alaptest készül. A kerttörténeti kutatások alapján az alapozással járó földmunkák során kerttörténeti jelenség előkerülése nem várható.

A szobor elhelyezését és kitűzését a K2 terv részletezi.

A később megvalósítandó tanösvény, a szabadtéri kiállítás tematikája

A kastélypark északkeleti peremén elhelyezkedő, tiszafával sűrűn benőtt területen az aljnövényzet tisztítása után és a tiszafák minimális metszésével a Széchenyi család utazásait bemutató tanösvény alakítandó ki. A K2 terv szerinti útvonalon a talajegyenetlenségek kiegyenlítése után fenyő kéregörlemény szórásával (vastagság: 6 cm) alakítandó ki az 1,2 m szélességű ösvény, mely a park sétányrendszeréhez több megközelítési lehetőséggel kapcsolódik.

Az ösvény mentén információs táblákon vagy más információhordozó eszköz segítségével megjeleníthetők a Széchenyi család tagjainak utazásai. Széchenyi Béla három évig tartó kelet-ázsiai expedíciója korának tudományos világszenzációja volt. A kutatóútnak tagja volt a geológus, Lóczy Lajos (1849-1920), az osztrák térképész, Gustav Kreitner (1848-1893), és az erdélyi származású nyelvész, Szentkatolnai Bálint Gábor (1844-1913). Bejárták Indiát,

Építési és Közlekedési Minisztérium

Műemlékvédelemért és Kulturális Örökség Védelméért Felelős Helyettes Államtitkárság

Műemlékfejlesztési Főosztály

1/16

Japánt (megmászta a 3776 m magas Fudzsit), Jáva szigetét, Borneót, Burma északi részét és Kína nyugati felét. Az utazás eredményeit, útinaplóját, térképeit, a gyűjtött anyagokat Széchenyi saját költségén jelentette meg nyomtatásban. A tematikus ösvényen akár megidézhető Széchenyi István al-dunai hajóútja stb. is.

Budapest, 2025. szeptember

Németh Zita

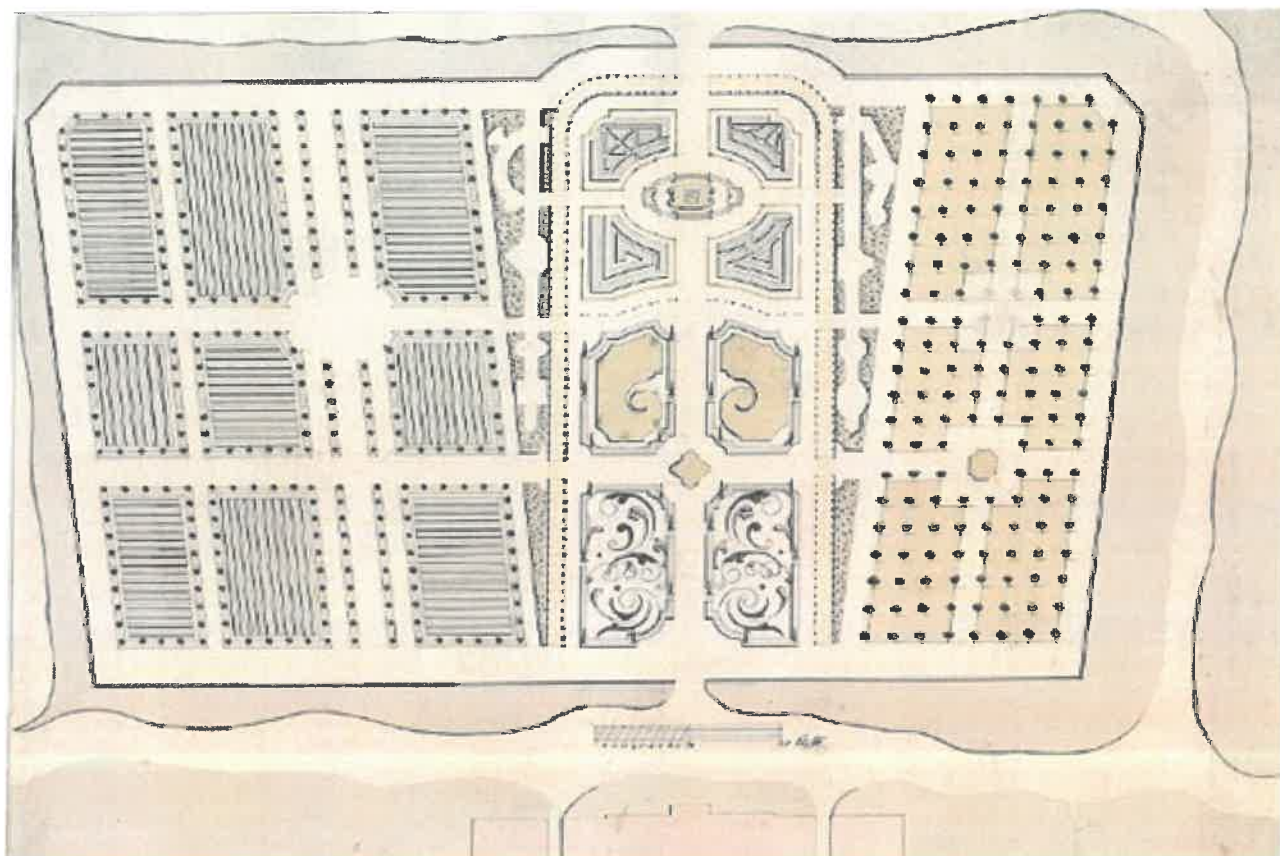
tájépítész vezető tervező

K/1 01-5225

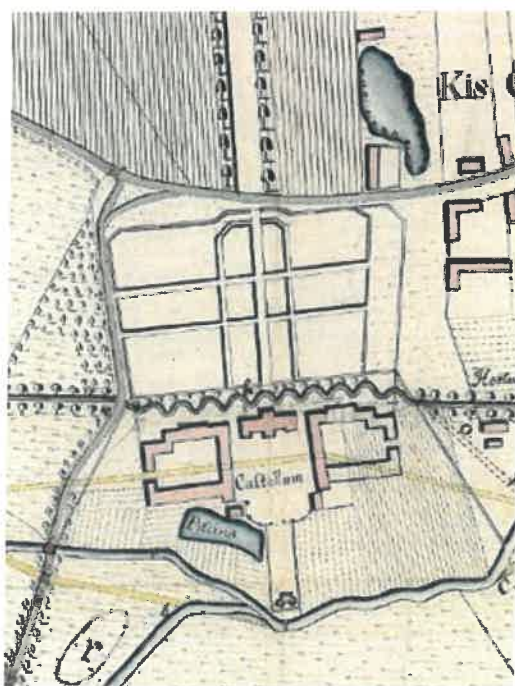
műemléki szakértő történeti kertek szakterületen
(21-0156)

1. MELLÉKLET

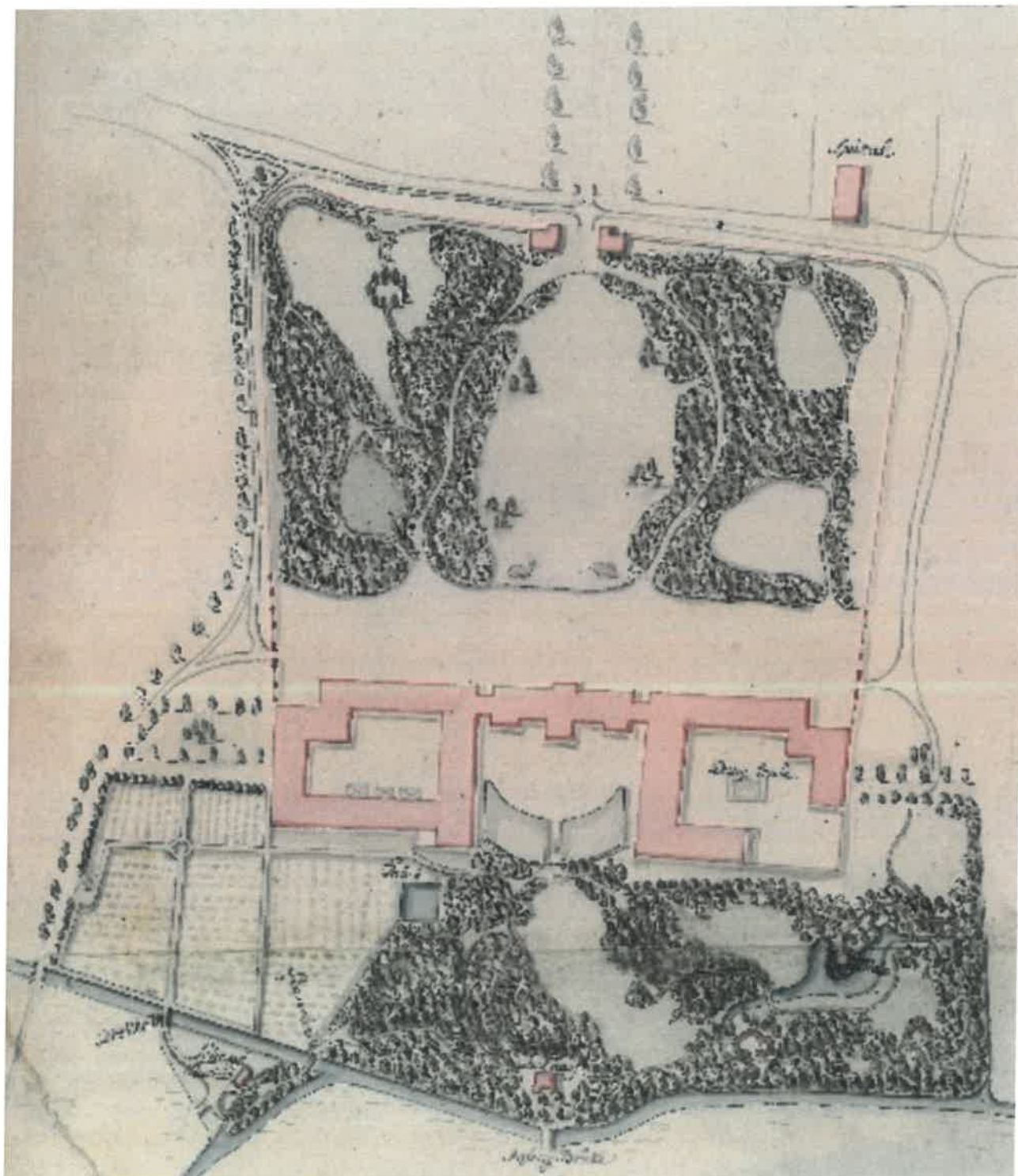
ARCHÍV TÉRKÉPEK, FÉNYKÉPEK

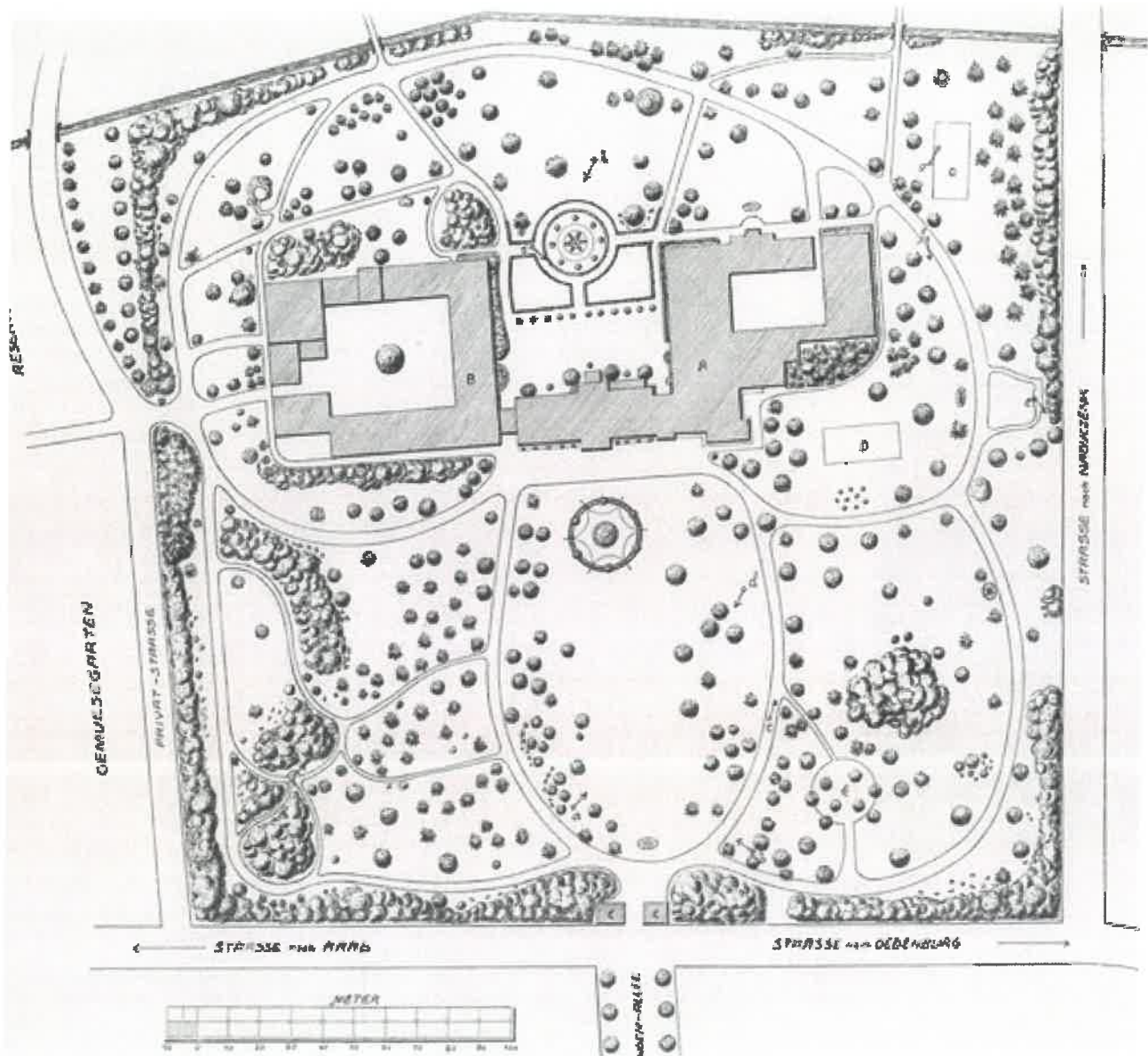
1.kép Andreas Kneidinger kamarai mérnök 18. század harmadik negyedében készült kertterve

2.kép Hegedűs, János: A kiscenki kastély és kert környéke, 1789.

3.kép Az Ikva-, az Arany-patak és a tervezett vizesárkok Nagy- és Kiscenk között. 1805. körül.

4.kép Grohlig főkertész rajza, 1912.

2. MELLÉKLET

A JELENLEGI ÁLLAPOT FOTÓI

Széchenyi Ödön szobra Nagycenken, Máté István Hunor alkotása

(<https://www.kozterkep.hu/41649/szechenyi-odon#> letöltés ideje: 2025. 08. 05.)

A szobor tervezett helye

3. MELLÉKLET

FAKATASZTER

	latin név	magyar név	méret					tervezett beavatkozás
			törzs (cm)	átmérő (cm)	korona (m)	hőrzés (m)	hfa (m)	
173	Fraxinus excelsior	magas kőris	315	100	17		13	–
174	Taxus baccata	tiszafa			4		5	–
175	Taxus baccata	tiszafa			4		5	–
176	Taxus baccata	tiszafa			4		5	–
177	Taxus baccata	tiszafa			4		5	–
178	Taxus baccata	tiszafa			4		5	–
182	Taxus baccata	tiszafa			4		5	–
192	Taxus baccata	tiszafa			4		5	–
688	Quercus lobata ?	kaliforniai fehér tölgy	230	73	16	2,5	13	–
690	Aesculus hippocastanum	vadgesztenye	193	61	10	2,5	14	–
691	Picea pungens	szúró luc	69	22	4		6,5	száraz ágak eltávolítása
692	Picea pungens	szúró luc	103	33	6		6,5	száraz ágak eltávolítása
742	Thuja plicata 'Zebrina'	tarka hajtásvégű óriás tuja			4		8	–
743	Thuja plicata 'Zebrina'	tarka hajtásvégű óriás tuja			4		8	–
744	Thuja plicata 'Zebrina'	tarka hajtásvégű óriás tuja			4		8	–
745	Thuja plicata 'Zebrina'	tarka hajtásvégű óriás tuja			4		8	–
746	Thuja plicata 'Zebrina'	tarka hajtásvégű óriás tuja			4		8	–
747	Thuja plicata 'Zebrina'	tarka hajtásvégű óriás tuja			4		8	–
748	Thuja plicata 'Zebrina'	tarka hajtásvégű óriás tuja			4		8	–
749	Thuja plicata 'Zebrina'	tarka hajtásvégű óriás tuja			4		8	–
750	Thuja plicata 'Zebrina'	tarka hajtásvégű óriás tuja			4		8	–
751	Thuja plicata 'Zebrina'	tarka hajtásvégű óriás tuja			4		8	–
752	Thuja plicata 'Zebrina'	tarka hajtásvégű óriás tuja			4		8	–
753	Thuja plicata 'Zebrina'	tarka hajtásvégű óriás tuja			4		8	–

754	Thuja plicata 'Zebrina'	tarka hajtásvégű óriás tuja			4	8	-
755	Thuja plicata 'Zebrina'	tarka hajtásvégű óriás tuja			4	8	-
756	Thuja plicata 'Zebrina'	tarka hajtásvégű óriás tuja			4	8	-
757	Thuja plicata 'Zebrina'	tarka hajtásvégű óriás tuja			4	8	-
758	Thuja plicata 'Zebrina'	tarka hajtásvégű óriás tuja			4	8	-
759	Thuja plicata 'Zebrina'	tarka hajtásvégű óriás tuja			4	8	-
760	Thuja plicata 'Zebrina'	tarka hajtásvégű óriás tuja			4	8	-
761	Thuja plicata 'Zebrina'	tarka hajtásvégű óriás tuja			4	8	-
762	Thuja plicata 'Zebrina'	tarka hajtásvégű óriás tuja			4	8	-
763	Thuja plicata 'Zebrina'	tarka hajtásvégű óriás tuja			4	8	-
764	Thuja plicata 'Zebrina'	tarka hajtásvégű óriás tuja			4	8	-
765	Thuja plicata 'Zebrina'	tarka hajtásvégű óriás tuja			4	8	-
766	Celtis occidentalis	nyugati ostorfa			6	8	-
775	Pinus nigra	fekete fenyő	178	57	6	13	-
776	Tilia cordata	kislevelű hárs	222	71	14	4	12
777	Pseudostuga menziesii	amerikai duglászfenyő	75	24	3	12	-
778	Pseudostuga menziesii	amerikai duglászfenyő	94	30	3	12	-
779	Picea abies	lucfenyő	100	32	4	7	-
780	Picea abies	lucfenyő	104	33	5	8	-
781	Picea abies	lucfenyő	107	34	4	8	-
782	Pinus nigra	fekete fenyő	203	65	6	10	-
783	Pinus nigra	fekete fenyő	200	64	8	12	-
784	Pinus nigra	fekete fenyő	195	62	8	12	-
785	Pseudostuga menziesii	amerikai duglászfenyő	74	24	4	8	-
786	Pseudostuga menziesii	amerikai duglászfenyő	63	20	3,5	7	-
787	Taxus baccata	tiszafa			4	5	-
788	Taxus baccata	tiszafa			4	5	-
789	Taxus baccata	tiszafa			4	5	-
790	Taxus baccata	tiszafa			4	5	-
791	Taxus baccata	tiszafa			4	5	-
792	Taxus baccata	tiszafa			4	5	-

793	Taxus baccata	tiszafa					4	5	-
794	Taxus baccata	tiszafa					4	5	-
795	Taxus baccata	tiszafa					4	5	-
796	Taxus baccata	tiszafa					4	5	-
800	Taxus baccata	tiszafa					4	5	-
801	Taxus baccata	tiszafa					4	5	-
802	Taxus baccata	tiszafa					4	5	-
803	Taxus baccata	tiszafa					4	5	-
804	Taxus baccata	tiszafa					4	5	-
805	Taxus baccata	tiszafa					4	5	-
806	Taxus baccata	tiszafa					4	5	-
807	Taxus baccata	tiszafa					4	5	-
808	Taxus baccata	tiszafa					4	5	-
809	Taxus baccata	tiszafa					4	5	-
810	Taxus baccata	tiszafa					4	5	-
811	Taxus baccata	tiszafa					4	5	-
812	Taxus baccata	tiszafa					4	5	-
813	Taxus baccata	tiszafa					4	5	-
814	Taxus baccata	tiszafa					4	5	-
815	Taxus baccata	tiszafa					4	5	-
816	Taxus baccata	tiszafa					4	5	-
817	Taxus baccata	tiszafa					4	5	-
818	Taxus baccata	tiszafa					4	5	-
819	Taxus baccata	tiszafa					4	5	-
820	Taxus baccata	tiszafa					4	5	-
821	Taxus baccata	tiszafa					4	5	-
822	Taxus baccata	tiszafa					4	5	-
823	Taxus baccata	tiszafa					4	5	-
824	Taxus baccata	tiszafa					4	5	-
825	Taxus baccata	tiszafa					4	5	-
828	Fraxinus excelsior	magas kőris	240	76	10			12	-

829	Pinus sylvestris	erdei fenyő	126	40	7	12	-
832	Acer campestre	mezei juhar	138	44	7	13	-
833	Acer campestre	mezei juhar	256	82	13	13	-
834	Acer campestre	mezei juhar	119	38	5	13	-
835	Acer campestre	mezei juhar	190	61	12	13	-
836	Acer campestre	mezei juhar	162	52	12	13	-
2160	Picea abies	lucfenyő	200	64	5	12	-
2161	Acer campestre	mezei juhar	170	54	10	13	-
2162	Acer campestre	mezei juhar	150	48	10	13	-
2163	Acer campestre	mezei juhar	165	53	12	13	-
2205	Picea abies	lucfenyő	60	19	3	7	-
2206	Calocedrus decurrens	kaliforniai gyantáscédrus	78	25	2,5	9	-
2207	Acer campestre	mezei juhar	251	80	15	8	-
2208	Acer campestre	mezei juhar	165	53		13	-
2010	Buxus sempervirens	puszpáng					-
2014	Prunus laurocerasus 'Piri'??	törpe babérmeggy			2	1,5	-
2015	Prunus laurocerasus	babérmeggy	20	6	4	5	-
2016	'Shipkaensis Macrophylla'??						-
2016	Ilex aquifolium	magyal	15	5		5	-
2017	Taxus baccata	tiszafa	66	21	5	7	-
2018	Ilex aquifolium	tiszafa					-

3. MELLÉKLET

KITŰZÉSI PONTOK KOORDINÁTA JEGYZÉKE

sz 001	474083.7	254170.07	szobor beton alapozásának sarka
sz 002	474083.51	254169.61	szobor beton alapozásának sarka
sz 003	474083.97	254169.42	szobor beton alapozásának sarka

Adománygyűjtés Gróf Széchenyi Béla emlékszobrához a Magyar Tudomány Éve alkalmából

Tisztelt Leendő Adakozó

A Magyar Tudomány Éve alkalmából rendezett kulturális esemény sorozat egyik célja amellet, hogy tisztelgünk a „legnagyobb Magyar” gróf Széchenyi István előtt, aki 200 éve birtokai jövedelmét ajánlotta fel a Magyar Tudós Társaság megalapítására, az is, hogy fiának gróf Széchenyi Bélának szintén méltó módon tisztelegve, egy emlékszobrot emeljünk a nagycenki kastély parkjában, hisz ő volt az, aki édesapja felajánlását teljesítette és kifizette a fennmaradó összeget.

A szoborállítás ötlete a Nagycenkért Alapítványtól eredt és a megvalósítását is az alapítvány vállalta fel, annál is inkább mert testvérének Ödönnek már felállításra került a szobra Nagycenken.

Kérem szépen Önöket, hogy lehetőségük és szándékuk szerint támogassák ezt a nemes célt, mert amellet, hogy méltó emléket állítunk a „Legnagyobb Magyar” idősebb fiának, értéket is teremtünk ezzel az utókor számára.

Köszönöm szépen a támogatásukat!

Matiassec János

Elnök

Nagycenkért alapítvány

Az adományokat az alábbi számlaszámra kérjük befizetni:

Nagycenkért Alapítvány

59500337-10001301-000000000

Széchenyi Béla

1/26